

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 lipca 2016 roku - nr (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że wnioskodawczyni A. L. podlega, od 1 stycznia 2016 roku ubezpieczeniom społecznym, jako pracownik w firmie (...) - US Biuro (...) w Ł. ul. (...), z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, a miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia od 1 lutego 2016 roku stanowi kwota 2.500,00 zł.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że przedłożone podczas kontroli dokumenty oraz złożone wyjaśnienia nie stanowią uzasadnienia dla ustanowienia od dnia 1 lutego 2016 roku dla A. L. wynagrodzenia za pracę w kwocie 4.500,00 zł. brutto i w konsekwencji ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w tej wysokości. W trakcie kontroli przedłożono umowę o pracę zawartą w dniu 31 grudnia 2015 roku między K. S., a A. L. na czas określony od 1 stycznia 2016 roku do 31 stycznia 2016 roku, rodzaj umówionej pracy specjalista do spraw rachunkowości podatkowej, wymiar czasu pracy 1/2 etatu, z wynagrodzeniem 2.500,00 zł brutto. Ponadto przedłożono umowę o pracę zawartą w dniu 29 stycznia 2016 roku między K. S., a A. L. na czas nieokreślony od 1 lutego 2016 roku, rodzaj umówionej pracy specjalista do spraw rachunkowości podatkowej, wymiar czasu pracy pełen etat, z wynagrodzeniem 4.500,00 zł brutto. W krótkim okresie po zmianie warunków pracy tj. już od 9 marca 2016 roku zostały wystawione wnioskodawczyni zaświadczenia o niezdolności do pracy przypadającej w okresie ciąży. Zaświadczenia zostały wystawione na okres od 9 marca 2016 roku do 20 lipca 2016 roku. Tym samym wnioskodawczyni miałaby zostać zatrudniona ze znacznie wyższym wynagrodzeniem na krótko przed roszczeniem o zasiłek chorobowy przypadający w okresie ciąży. Powyższe w ocenie organu rentowego świadczy, iż zmiana wymiaru czasu pracy z 1/2 etatu na cały etat z jednoczesną zmianą wynagrodzenia z 2.500,00 zł, na 4.500,00 zł miało jedynie na celu skorzystanie ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego od nowej wyższej podstawy ich wymiaru.

/decyzja k. 106 - 108 akt ZUS/.

Odwołanie od ww. decyzji w dniu 25 sierpnia 2016 roku złożyła A. L., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne od dnia 1 lutego 2016 roku stanowi kwota 4.500,00 zł. W uzasadnieniu odwołania podniosła, że wynagrodzenie wskazane w umowie o pracę było adekwatne do zakresu obowiązków świadczonych w pełnym wymiarze czasu pracy. Wnioskodawczyni faktycznie obowiązki te realizowała i pobierała z tego tytułu należne wynagrodzenie w umówionej wysokości. Wynagrodzenie wskazane w umowie było adekwatne do zakresu obowiązku pracownika, cen rynkowych obowiązujących za tego typu prace, zapotrzebowania i możliwości finansowych płatnika składek.

/odwołanie - k. 2 - 7/

W złożonej w dniu 19 maja 2016 roku odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, argumentując jak w treści zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie - k. 13 -14/

Zainteresowana K. S. przyłączyła się do odwołania.

/oświadczenie na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku, e-protokół (...):08:21/

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie. Pełnomocnik wnioskodawczyni poparła odwołania i wniosła o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pełnomocnik ZUS wniosła o oddalenie odwołania. Zainteresowana K. S. przyłączyła się do stanowiska wnioskodawczyni.

/stanowiska stron k. 154 v /

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. L. urodziła się w dniu (...).

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawczyni odbyła kurs podstawy księgowości dla początkujących prowadzony przez Ośrodek (...) w Ł. Stowarzyszenie (...) w Polsce w okresie od dnia 22 października 2007 roku do 11 lutego 2008 roku celem, którego było przyuczenie do zawodu.

/zaświadczenie o ukończeniu kursu z dnia 11 lutego 2008 roku k. 31/

Odwołująca się odbyła kurs dla kandydatów na księgowych bilansistów prowadzony przez Ośrodek (...) w Ł. Stowarzyszenie (...) w Polsce w okresie od dnia 21 kwietnia 2008 roku do 3 listopada 2008 roku celem, którego było przyuczenie do zawodu.

/zaświadczenie o ukończeniu kursu z dnia 22 stycznia 2009 roku k. 29/

A. L. odbyła kurs dla kandydatów na głównego księgowego prowadzony przez Ośrodek (...) w Ł. Stowarzyszenie (...) w Polsce w okresie od dnia 20 października 2011 roku do 2 czerwca 2012 roku uzyskując kwalifikacje głównego księgowego według wymagań określonych przez Stowarzyszenie (...) w Polsce opartych na Międzynarodowych standardach Edukacyjnych ustalonych przez (...),

/zaświadczenie o ukończeniu kursu z dnia 20 czerwca 2012 roku k. 25, zaświadczenie o potwierdzeniu posiadania kwalifikacji zawodowych z dnia 20 czerwca 2012 roku k. 27, certyfikat głównego księgowego k. 28/

We wrześniu 2014 roku wnioskodawczyni rozpoczęła studia magisterskie na Uniwersytecie (...) na Wydziale Prawa i Administracji kierunku prawo podatkowe i rachunkowość.

/decyzja Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej z dnia 24 września 2014 roku k. 28 akt ZUS, umowa z dnia 1 października 2014 roku k. 23 -27 akt ZUS/

W okresie od dnia 26 maja 2003 roku do dnia 25 sierpnia 2003 roku wnioskodawczyni odbywała zorganizowany przez Urząd Pracy w Ł. staż dla bezrobotnego absolwenta u K. S. prowadzącej firmę pod nazwą PROFIT -US Biuro (...) w Ł.

/umowa nr (...) k. 94 - 97 akt ZUS, program stażu kk. 93, zeznania wnioskodawczyni złożone na rozprawie w dniu 11 maja 2017 roku k. 154v w zw. z wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 00:09:03 - 00:13:52/

Następnie wnioskodawczyni została zatrudniona przez K. S. prowadzącą firmę pod nazwą PROFIT -US Biuro (...) w Ł. początkowo były to kolejno umowy o prace na czas określony tj. od dnia 1 września 2003 roku do 30 listopada 2003 roku na 1/2 etatu z wynagrodzeniem 400 złotych brutto na stanowisku pracownik administracyjno - biurowy; od dnia 1 grudnia 2003 roku do dnia 31 sierpnia 2005 roku na 1/2 etatu z wynagrodzeniem 412 złotych brutto na stanowisku pracownik administracyjno - biurowy; od dnia 1 stycznia 2005 roku do dnia 31 sierpnia 2005 roku na 1/2 etatu z wynagrodzeniem 425 złotych brutto na stanowisku pracownik administracyjno - biurowy; od dnia 1 września 2005 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku na cały etat z wynagrodzeniem 900 złotych brutto na stanowisku specjalisty ds. podatków i rozliczeń. Natomiast od dnia 1 stycznia 2009 roku strony podpisały umowę o pracę na czas nieokreślony. Wnioskodawczyni została zatrudniona na cały etat z wynagrodzeniem 1800 złotych brutto + premia uznaniowa do 50% na stanowisku specjalisty ds. podatków i rozliczeń. Na mocy porozumienia stron doszło do rozwiązania ww umowy w dniu 30 września 2014 roku. W ostatnim okresie zatrudnienia tj. 2013 i 2014 roku u zainteresowanej wnioskodawczyni otrzymywała wynagrodzenie 3000 złotych brutto miesięcznie.

/umowa o prace z dnia 2 września 2003 roku k. 89 akt ZUS, umowa o pracę z dnia 1 grudnia 2003 roku k. 81 akt ZUS, umowa o pracę z dnia 2 stycznia 2005 roku k. 79 akt ZUS, umowa z dnia 1 września 2005 roku k. 77 akt ZUS, umowa z dnia 1 września 2009 roku k. 73 akt ZUS, świadectwo pracy z dnia 30 września 2014 roku k.65 - 67 akt ZUS,

porozumienie stron rozwiązujące umowę o pracę z dnia 30 września 2014 roku k. 68 akt ZUS, karta przychodów za 2014 roku k. 146, karta przychodów za 2013 rok k. 147/

Płatnik składek K. S. od 1990 roku prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą „PROFIT -US Biuro (...) w Ł.. Przedmiotem działalności jest kompleksowa obsługa firm w zakresie kadrowym i podatkowym (ZUS, kadry, płace, (...), ryczał ewidencjonowany, księgi handlowe. W 2016 roku zatrudnia 5 pracowników, poprzednio było 4.

/zeznania zainteresowanej złożone na rozprawie w dniu 11 maja 2017 roku k. 154v w zw. z wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 00:27:37 - 00:33:26, zeznania świadka A. S. złożone na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 01:36:55 - 01:39:09, zeznania zainteresowanej złożone na rozprawie w dniu 11 maja 2017 roku k. 154v w zw. z wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 00:31:22 -00:33:26/

Wnioskodawczyni prowadziła własną działalność gospodarczą. W ramach tej działalności była podwykonawcą dla A. S., który prowadził z kolei swoją własną działalność niezależnie od żony. Odprowadzała składki od swojej działalności. Były to składki od minimalnej podstawy. Działalność gospodarczą prowadziła u siebie w domu. Zawiesiła ją od 31 stycznia 2016 roku.

/zeznania wnioskodawczyni złożone na rozprawie w dniu 11 maja 2017 roku k. 154v w zw. z wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 00:16:26 - 00:22:34 , 00:26:08 - 00:27:37/

Na początku listopada 2015 roku z wnioskodawczynią skontaktował się A. S. mąż zainteresowanej będący jej pełnomocnikiem. A. S. zwrócił się z propozycją ponownego zatrudnienia u zainteresowanej, ponieważ z firmy zainteresowanej odchodził doświadczony, samodzielny i długoletni pracownika A. P., któremu umowa kończyła się 31 stycznia 2016 roku. Specyfika w biurze rachunkowym jest taka, że trudno jest znaleźć osobę, która bez okresu wdrożenia potrafi przejąć obowiązki. Wnioskodawczyni pracowała u zainteresowanej, знаła programy, знаła problemy podatkowe i potrafiła się z nimi samodzielnie zmierzyć. Jej praca nie wymagała sprawdzania. A. P. pracowała około 10 lat, ale miała tylko ogólne średnie wykształcenie. Całą wiedzę zdobywała podczas pracy u zainteresowanej. Wnioskodawczyni oprócz doświadczenia zdobytego podczas pracy w biurze, kończyła wysoko cenione kursy w Stowarzyszeniu (...). Kilka szczebli takich kursów zrobiła i podjęła studia na kierunku finansowo- podatkowym. A. S. zaproponował aby A. L. wróciła do pracy w miejsce odchodzącej pracownicy A. P. i przejęła firmy przez nią obsługiwane. W czasie tego spotkania strony ustaliły, że przez okres kiedy pracownica A. P. będzie jeszcze zatrudniona wnioskodawczyni będzie pracowała na pół etatu, aby mogła zapoznać się z zadaniami, a kiedy odejdzie tj. od 1 lutego 2016 roku, przejmie wszystkie obowiązki i zostanie zatrudniona na pełen etat. W ramach negocjacji wynagrodzenia wnioskodawczyni zastrzegła, że chciałaby mieć więcej niż z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, jak również więcej niż wcześniej u tego pracodawcy. Strony ustaliły, że A. L. na pół etatu będzie otrzymywać 2.500 zł brutto a na cały etat 4.500 zł brutto.

/zeznania wnioskodawczyni złożone na rozprawie w dniu 11 maja 2017 roku k. 154v w zw. z wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 00:09:03 - 00:16:26; zeznania świadka A. S. złożone na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 01:21:31 - 01:29:00/

W dniu 31 grudnia 2015 roku między K. S., a wnioskodawczynią A. L. została zawarta umowa o pracę na czas określony od 1 stycznia 2016 roku do 31 stycznia 2016 roku, na stanowisko specjalisty do spraw rachunkowości podatkowej, na 1/2 etatu, z wynagrodzeniem 2500,00 zł brutto.

/ umowa o pracę z dnia 31 grudnia 2015 roku k. 62 akt ZUS/

A. L. podjęła pracę od 2 stycznia 2016 roku. Wykonywała swoje obowiązki przy ul. (...), tam gdzie mieściło się biuro rachunkowe. W czasie gdy zatrudniona była na pół etatu to przychodziła do pracy od godziny 9.00 i pracowała do godziny 13.00, chociaż zdarzało się, że bywała trochę wcześniej na godzinę 7.00. W tym czasie wnioskodawczyni przypominała sobie co robiła wcześniej pracując u pracodawcy, np. przeglądała dokumenty firm, niektóre z nich już wcześniej prowadziła oraz wdrażała się w nowe obowiązki które miała przejąć po odejściu z pracy A. P. od lutego

2016 roku. Wnioskodawczyni siedziała w pokoju z A. P. i J. O.. Były tam 3 biurka. Na każdym biurku był komputer oraz każdy posiadał oprogramowanie do wykonywania pracy księgowej. Ponadto były jeszcze dwa pokoje jeden zajmował A. S. zaś w drugim pokoju siedziała a M. P..

/zeznania wnioskodawczyni złożone na rozprawie w dniu 11 maja 2017 roku k. 154v w zw. z wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 00:13:52 - 00:19:07, zeznania świadka A. S. złożone na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 01:39:09 - 01:42:47, zeznania świadka M. Ż. złożone na rozprawie w dniu 16 lutego 2017 roku 00:08:23 - 00:18:24, zeznania świadka J. O. złożone na rozprawie w dniu 16 lutego 2017 roku 00:18:24 -00:27:27/

W dniu 29 stycznia 2016 roku strony zawarły umowę o pracę na czas nieokreślony od 1 lutego 2016 roku, na stanowisko specjalisty do spraw rachunkowości podatkowej, w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem 4500,00 zł brutto.

/umowa o pracę z dnia 29 stycznia 2016 roku k. 60 akt ZUS/

Od lutego wnioskodawczyni pracowała w godzinach od 7 do 15. Przejęła firmy prowadzone przez A. P. i prowadziła kompleksową ich obsługę tj. przygotowywała rozliczenia ZUS, wypisywała faktury, wyliczała podatek, VAT, przygotowywała dokumenty pracownicze i inne związane z daną firmą do GUS i PFRON. Nie miała pełnomocnictwa do podpisywania dokumentów w imieniu płatnika. Przejęła firmy takie jak: R. W. (1), R. W. (1), R. sc, (...) W. M. (1), A. M., K., spółka jawna (...), J. U. - (...). Miała telefoniczny kontakt ze wszystkimi właścicielami obsługiwanych firm. Na pokój przypadał 1 telefon komórkowy. Przeważnie większość firm przywoziła dokumenty, wszyscy którzy przyjeżdżali z tych firm przychodzili do wnioskodawczyni. Od lutego wnioskodawczyni siedziała w pokoju z M. Ż. oraz J. O.. Świadczyła pracę do 8 marca 2016 roku, a następnie poszła na zwolnienie związane z ciążą.

/zeznania wnioskodawczyni złożone na rozprawie w dniu 11 maja 2017 roku k. 154v w zw. z wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 00:19:07-00:22:34, 00:26:08 - 00:27:37, zeznania świadka M. Ż. złożone na rozprawie w dniu 16 lutego 2017 roku 00:08:23 - 00:18:24, zeznania świadka J. O. złożone na rozprawie w dniu 16 lutego 2017 roku 00:18:24 -00:27:27/

Wnioskodawczyni obsługiwała dwie firmy (...) oraz jedną jej córki. R. W. (2) przyjeżdżała do biura rachunkowego zawsze po pierwszym dniu każdego miesiąca przywożąc dokumenty z poprzedniego miesiąca i mogła być 3-4 razy na początku miesiąca. Dzwoniła do biura w różnych godzinach, ale w ramach funkcjonowania swoich firm, tj. od godz. 7 do godz. 15. Dzwoniła do wnioskodawczyni i prosiła o przygotowanie jakiś dokumentów i wtedy ona je szykowała.

/zeznania świadka R. W. (2) złożone na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 00:42:25 - 01:00:14/

Wnioskodawczyni obsługiwała firmę (...). L. Z. był klientem zainteresowanej od 10 czy 13 lat. Kontaktował się z wnioskodawczynią oraz drugą osobą, która prowadziła jego sprawy, w styczniu 2016 roku. W lutym kontaktował się tylko z wnioskodawczynią. W tym celu jeździł do biura, pisał maile, dzwonił. Na początku miesiąca bywał częściej: raz czy dwa razy w tygodniu. Na pewno widział wnioskodawczynię w pracy. Dzwonił do biura nieraz 3 czy 4 razy dziennie. Na początku roku, telefon odbierała wnioskodawczyni albo A. P.. Potem już tylko rozmawiał z wnioskodawczynią. Gdy pisał maila, to informacje zwrotne otrzymywał od A. L., w styczniu też od A. P.. L. Z. całą dokumentację papierową, np. faktury zakupowe, które trzeba zapisywać, wysokość świadczeń dla pracowników, karty urlopowe, dostarczał wnioskodawczyni lub A. P.. W lutym robiła to tylko wnioskodawczyni. Biuro L. Z. pracuje w godzinach od 9 do godziny 17. Z biurem księgowym kontaktował się w godzinach 9-10, maksymalnie do godziny 15:00, zdarzało się, że do 15 przywoził dokumenty. Nie było sytuacji kiedy przyjechał do biura i wnioskodawczyni nie było. Obecnie obsługuje go inna osoba.

/zeznania świadka L. Z. złożone na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 01:00:14- 01:08:25 /

Wnioskodawczyni prowadziła również obsługę trzech firm należących do W. M. (1). Do stycznia 2016 roku firmy te obsługiwała A. P.. W lutym W. M. (1) szczególnie często bywał w biurze zainteresowanej, ponieważ miał kontrolę z ZUS

obejmującą 3 lata od 2012 roku do 2014 roku. Cała dokumentacja z 2012 roku i 2013 roku musiała być sprawdzona, ponieważ jedna z firm była wcześniej obsługiwana przez inne biuro księgowe. Było to 36 segregatorów dokumentów, które trzeba było przejrzeć i wybrać te, które trzeba było przedstawić do kontroli tj. listy płac, umowy zlecenia, deklaracje wysyłane do ZUS, PIT - 4. W. M. (1) robił to z wnioskodawczynią. Zajęło to wiele dni, po wiele godzin. Kontrola odbyła się w biurze rachunkowym przez I Oddział ZUS. Wnioskodawczyni miała pełnomocnictwo od W. M. (1) do występowania przed ZUS, było to pełnomocnictwo do kontroli. Protokół z kontroli był podpisany w dniu 8 marca 2016 roku przez wnioskodawczynię. W. M. (1) nie brał udziału w czynnościach kontroli ani nie składał podpisu pod protokołem kontroli. Biuro W. M. było czynne od godziny 8 do 13-14. Gdy W. M. przyjeżdżał do biura zainteresowanej wnioskodawczyni zawsze była obecna. Do końca stycznia pracowała A. P., to była osoba, która zajmowała się (...) firm W. M. do stycznia, a wnioskodawczyni przejęła później te obowiązki.

/zeznania świadka W. M. (1) złożone na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 01:08:25 - 01:17:30, zeznania świadka A. S. złożone na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 01:33:30 - 01:39:09, protokół kontroli z dnia 8 marca 2016 roku k. 64-65, upoważnienie z dnia 4 marca 2016 roku k. 67, zeznania świadka M. Ż. złożone na rozprawie w dniu 16 lutego 2017 roku 00:08:23 - 00:18:24, zeznania świadka J. O. złożone na rozprawie w dniu 16 lutego 2017 roku 00:18:24 -00:27:27/

A. L. obsługiwała także firmę (...). Do biura zainteresowanej przychodził 1-2 razy w tygodniu wraz z żoną. W styczniu widywał się z wnioskodawczynią. Jego firmą zajmowała się A. P. zaś od lutego wnioskodawczyni.

/zeznania świadka J. U. złożone na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 01:17:30 -01:20:48 /

Pracująca u zainteresowanej A. P. była zatrudniona w okresie od dnia 4 kwietnia 2006 roku do dnia 31 stycznia 2016 roku ostatnio na stanowisku specjalista do spraw kadrowo - płacowych i rozliczeń podatkowych. Umowa o pracę została wypowiedziana przez pracodawcę z powodu likwidacji stanowiska pracy. A. P. (poprzednio L.) ma wykształcenie średnie, ukończyła Liceum Ogólnokształcące.

/świadczenie pracy dot. A. P. z dnia 1 lutego 2016 roku k. 126, rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem k. 139, kwestionariusz osobowy k. 141/

Wnioskodawczyni jestem osobą obcą w stosunku do pracodawcy.

/zeznania wnioskodawczyni złożone na rozprawie w dniu 11 maja 2017 roku k. 154v w zw. z wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 00:22:34 - 00:26:08/

Wnioskodawczyni nie poinformowała pracodawcy, że jest w ciąży. Zainteresowana była zaskoczona gdy wnioskodawczyni poszła na zwolnienie lekarskie.

/zeznania wnioskodawczyni złożone na rozprawie w dniu 11 maja 2017 roku k. 154v w zw. z wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 00:19:07-00:22:34, zeznania zainteresowanej złożone na rozprawie w dniu 11 maja 2017 roku k. 154v w zw. z wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 00:27:37-00:31:22/

Zaświadczenie lekarskie z dnia 28 grudnia 2015 roku stwierdza brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania przez wnioskodawczynię pracy na stanowisku specjalisty ds. podatków i rozliczeń.

/orzeczenie lekarskie k. 56 akt ZUS/.

Zainteresowana wypłacała wnioskodawczyni A. L. wynagrodzenie przelewem w następujących kwotach: w styczniu 2016 roku 1.808,10 złotych, w lutym 2016 roku 3.201,58 złotych, w marcu 2016 roku w wysokości 3.201,57 złotych, w kwietniu 2016 roku w wysokości 1.111,86 złotych. A. L. podpisywała listy obecności.

/przelew z dnia 28 kwietnia 2016 roku k. 39 kat ZUS, przelew z dnia 30 marca 2016 roku k. 40 akt ZUS, przelew z dnia 29 lutego 2016 roku k. 41 akt ZUS, przelew z dnia 29 stycznia 2016 roku k. 42 akt ZUS, karty ewidencji czasu pracy k. 51 -54 akt ZUS, listy płac k. 43-50 akt ZUS/

Wnioskodawczyni dowiedziała się, że jest w ciąży pod koniec grudnia 2015 roku. Ciąża wnioskodawczyni została potwierdzona w karcie przebiegu ciąży w dniu 31 grudnia 2015 roku. W trakcie ciąży wnioskodawczyni pozostawała pod opieką lekarską dr A. T.. A. L. odbywała wizyty lekarskie w dniach: 31 grudnia 2015 roku, 15 stycznia 2016 roku, 7 lutego 2016 roku, 22 lutego 2016 roku, 9 marca 2016 roku, 30 marca 2016 roku, 20 kwietnia 2016 roku, 10 maja 2016 roku, 31 maja 2016 roku, 22 czerwca 2016 roku i 20 lipca 2016 roku. Nie stwierdzono stanu zagrożenia ciąży.

/zeznania wnioskodawczyni złożone na rozprawie w dniu 11 maja 2017 roku k. 154v w zw. z wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 00:19:07-00:22:34, karta przebiegu ciąży k.62/.

W dniu 18 sierpnia 2016 roku wnioskodawczyni urodziła dziecko.

/okoliczność bezsporna, a nadto zeznania wnioskodawczyni złożone na rozprawie w dniu 11 maja 2017 roku k. 154v w zw. z wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 00:19:07-00:22:34/

W okresie nieobecności w pracy wnioskodawczyni, jej obowiązki przejęły dwie pracownice: L. K. zatrudniona od dnia 1 kwietnia 2016 roku na podstawie umowy na czas nieokreślony, na stanowisku księgowa z wynagrodzeniem 2.000,00 złotych brutto miesięcznie plus premia uznaniowa, na cały etat oraz E. G. na podstawie umowy o pracę na czas określony od dnia 6 kwietnia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku na stanowisku pracownik administracyjno - biurowy, na 1/2 etatu z wynagrodzeniem 1900,00 złotych brutto. L. K. ma wykształcenie wyższe, w 2015 roku ukończyła Społeczną Akademię (...), najpierw studia licencjackie na kierunku Finanse i Rachunkowość zaś później studia magisterskie - na kierunku (...). Aktywna zawodowo jest od 2009 roku. Z kolei E. G. posiada wykształcenie średnie, odbyła kurs z zakresu obsługi kadr osobowych, aktywna zawodowo jest od 1990 roku.

/ zeznania zainteresowanej złożone na rozprawie w dniu 11 maja 2017 roku k. 154v w zw. z wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 00:27:37-00:31:22, zeznania świadka A. S. złożone na rozprawie w dniu 15 grudnia 2016 roku 01:29:00 - 01:33:30, umowa o pracę z dnia 31 marca 2016 roku dot. L. K. k. 128, umowa o pracę z dnia 6 kwietnia 2016 roku dot. E. G. k. 129, kwestionariusz osobowy dot. E. G. k. 150 -151/

K. S. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej uzyskała w 2016 roku przychód w wysokości 382.391.78 złotych (dochód 85.739,12 złotych) zaś roczne wydatki na wynagrodzenia wyniosły 181.763,56 złotych .

/ zestawienie - k. 83, zestawienie k. 112/

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie, co skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art.12 ust. 1 i art. 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 887 ze zm.) pracownicy, czyli osoby fizyczne pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t. j.: Dz. U. z 2016 roku, poz. 372) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

Z kolei art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

Stosownie do treści art. 20 ust. 1 ww. ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

Jak wynika z powołanych wyżej przepisów wysokość wynagrodzenia uzgodnionego przez strony stosunku pracy ma na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych istotne znaczenie z uwagi na to, że ustalanie podstawy wymiaru składki z tytułu zatrudnienia

w ramach stosunku pracy następuje w oparciu o przychód, o którym mowa w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, a więc w oparciu o wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne, a w szczególności wynagrodzenie zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, czy różnego rodzaju dodatki, nagrody, premie itp. Umowa o pracę wywołuje zatem nie tylko skutki bezpośrednie, dotyczące wprost wzajemnych relacji między pracownikiem i pracodawcą, lecz także dalsze, pośrednie, również w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, kształtując stosunek ubezpieczenia społecznego, w tym wysokość składki, co

w konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń. Oznacza to, że ocena postanowień umownych może i powinna być dokonywana także z punktu widzenia prawa ubezpieczeń społecznych, a więc nie tylko z punktu widzenia interesu pracownika (ubezpieczonego), ale także przez pryzmat interesu publicznego.

Według art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ZUS wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 roku, III UK 7/09, LEX nr 509047, a także uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 roku, II UZP 2/05, OSNP 2005, Nr 21, poz. 338 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 września 2007 roku, III UK 30/07, publ. LEX nr 896060).

Oczywiście, stanowisko organu rentowego podlega kontroli sądowej w ramach postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawczyni w dniu 31 grudnia 2015 roku zawarła z K. S. umowę o pracę na czas określony od 1 stycznia 2016 roku do 31 stycznia 2016 roku, na stanowisko specjalisty do spraw rachunkowości podatkowej, na 1/2 etatu, z wynagrodzeniem 2500,00 zł brutto. Zaś w dniu 29 stycznia 2016 roku strony zawarły umowę o pracę na czas nieokreślony od 1 lutego 2016 roku, na stanowisko specjalista do spraw rachunkowości podatkowej, na pełen etat, z wynagrodzeniem 4500,00 zł brutto. Postępowanie w rozpoznawanej sprawie zmierzało do ustalenia, czy umówione wynagrodzenie było adekwatne do wykonywanych obowiązków.

W tym miejscu wskazać należy, że ustalenie w umowie o pracę rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę może być w konkretnych okolicznościach, uznane za nieważne jako dokonane z naruszeniem zasad współżycia społecznego, polegającym na świadomym osiąganiu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu - art. 58 § 3 k.c. w związku z art. 300 k.p. (tak też SN w: wyroku z dnia 9 sierpnia 2005 roku, sygn. akt III UK 89/05, OSNP 2006/11-12/192, LEX nr 182780; wyroku z dnia 4 sierpnia 2005 roku, II UK 16/05, opubl. OSNP 2006/11-12/191, LEX nr (...), wyroku z dnia 19 maja 2009 roku, III UK 7/09, LEX nr 509047).

Celem sądu było zatem ustalenie prawidłowości określenia wysokości wynagrodzenia wnioskodawczynie. Sąd Okręgowy dokonał tego na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy, w tym w aktach ZUS, a także na podstawie zeznań wnioskodawczynie, płatnika składek oraz świadków - współpracowników i klientów „PROFIT - US Biuro (...) w Ł., którzy zgodnie potwierdzili, że od stycznia 2016 roku wnioskodawczynie pracowała na 1/2 etatu i wdrażała się w nowe obowiązki które miała przejąć po odejściu z pracy A. P. zaś od lutego 2016 roku przejęła firmy prowadzone dotychczas przez A. P. i prowadziła kompleksową ich obsługę tj. robiła ZUS, wypisywała faktury, wyliczała podatek, VAT, przygotowywała dokumenty pracownicze i inne związane z daną firmą do GUS i PFRON .

Zgromadzony materiał dowodowy był spójny i wiarygodny. Sąd mógł zatem dokonać niewątpliwych ustaleń co do zakresu obowiązków wnioskodawczynie na zajmowanym stanowisku i adekwatności do nich wskazanego w umowie o pracę wynagrodzenia.

Sąd nie miał wątpliwości, że zeznania wnioskodawczynie, płatnika oraz świadków są wiarygodne i pozwalają na ustalenie, że A. L. rzeczywiście otrzymywała wynagrodzenie przewidziane w umowie o pracę z dnia 29 stycznia 2016 roku oraz, że było to wynagrodzenie adekwatne do zajmowanego stanowiska, zakresu obowiązków oraz sytuacji finansowej pracodawcy. Płatnik wskazał zatem rzeczywistą i uzasadnioną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.

Wskazane zeznania są jasne, logiczne i wzajemnie się uzupełniają. Twierdzenia wnioskodawczynie zostały potwierdzone przez jej pracodawczynię oraz znajdują odzwierciedlenie w zgromadzonej dokumentacji oraz w zeznaniach świadków.

Oczywistym jest, że sama dokumentacja działalności firmy nie może stanowić samoistnego dowodu na to, że została sporządzona przez wnioskodawczynię, nawet gdyby widniały na niej jej podpisy. Nie jest to samoistny dowód na potwierdzenie wymiaru świadczonej przez nią pracy. Ale zbieżne i wyczerpujące zeznania złożone w niniejszej sprawie znajdują swoje pełne odzwierciedlenie w przedstawionej dokumentacji.

Świadkowie - klienci biura rachunkowego zgodnie potwierdzili, że widywali wnioskodawczynię już w styczniu 2016 roku, która przyjmowała nieraz od nich dokumenty zaś od lutego 2016 roku zajmowała się już kompleksową obsługą ich firm. A. L. robiła ZUS, wypisywała faktury, wyliczała podatek, VAT, robiła dokumenty pracownicze i inne związane z daną firmą do GUS i PFRON, uczestniczyła w kontrolach jak miało to miejsce w przypadku firmy (...) gdzie została upoważniona do występowania przed ZUS i w dniu 8 marca 2016 roku składała podpisy pod protokołami kontrolnymi. Klienci z A. L. kontaktowali się osobiście przywożąc dokumentację do biura rachunkowego oraz telefonicznie lub mailowo. Natomiast współpracownicy także zgodnie zeznali, że wnioskodawczynie w styczniu 2016 roku przypominała sobie co robiła wcześniej pracując u pracodawcy, np. przeglądała dokumenty firm, wdrażała się w nowe obowiązki które miała przejąć po odejściu z pracy A. P. i w tym czasie przychodziła na 4 godzinny dziennie. Wiarygodne są zatem twierdzenia zainteresowanej jak i jej pełnomocnika, którzy to wskazali, że w miesiącu styczniu 2016 roku wnioskodawczynie przygotowywała się do przejęcia obowiązków pracownika odchodzącego z pracy tj. A. P. a zatem jej wynagrodzenie odpowiadało zakresowi obowiązków jak i wymiarowi zatrudnienia na 1/2 etatu. Natomiast od lutego 2016 roku wnioskodawczynie rozpoczęła pracę na cały etat i samodzielnie dokonywała kompleksowej obsługi 30 firm. Tak ustalony zakres obowiązków w żaden sposób nie pozwala na ocenę, że wynagrodzenie w wysokości 4.500,00 zł brutto jest kwotą wygórowaną i nieadekwatną.

Wraz ze zwiększeniem wymiaru etatu wnioskodawczynie, znacząco zwiększył się zakres obowiązków. Zupełnie bezpodstawne jest zatem stanowisko organu rentowego, którego zdaniem praca w pełnym wymiarze czasu pracy, z zakresem obowiązków obejmującym wszystkie czynności związane z kompleksową obsługą 30 firm powinna być wynagradzana tak jak wcześniej w ramach 1/2 etatu przez cztery godziny dziennie. Nie ulega wątpliwości, że sytuacja finansowa firmy była dobra. Jej działalność przynosiła zyski. K. S. uzyskiwała dochody z tego tytułu. (...) przez wnioskodawczynię 30 firm bezwzględnie przynosiła płatnikowi zyski. Zrozumiałym jest zatem przyznanie wnioskodawczynie wynagrodzenia zasadniczego na poziomie 4.500,00 zł brutto.

W czasie zwolnienia lekarskiego i urlopu macierzyńskiego obowiązki wnioskodawczynie przejęła: L. K. zatrudniona od dnia 1 kwietnia 2016 roku na podstawie umowy na czas nieokreślony, na stanowisku księgowa z wynagrodzeniem 2.000,00 złotych brutto miesięcznie plus premia uznaniowa, na cały etat oraz E. G. na podstawie umowy o pracę na czas określony od dnia 6 kwietnia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku na stanowisku pracownik administracyjno - biurowy, na 1/2 etatu z wynagrodzeniem 1900,00 złotych brutto. L. K. ma wykształcenie wyższe, w 2015 roku ukończyła Społeczną Akademię (...) wpięrw studia licencjackie na kierunku Finanse i Rachunkowość zaś później studia magisterskie -na kierunku (...). Aktywna zawodowo jest od 2009 roku. Z kolei E. G. posiada wykształcenie średnie, odbyła kur z zakresu obsługi kadr osobowych, aktywna zawodowo jest od 1990 roku. Zatem zasadnicze wynagrodzenie wnioskodawczynie nie odbiegało od wysokości wynagrodzeń zatrudnionych na jej miejsce pracowników.

Jednocześnie, co istotne, wynagrodzenie wnioskodawczynie nie było znacząco wyższe od poprzednio osiąganego u zainteresowanej. A. L. w 2013 roku oraz 2014 roku uzyskiwała miesięcznie wynagrodzenie brutto w wysokości 3.000,00 złotych.

Dodatkowo zważyć należy, że wnioskodawczynie była doświadczonym i wykształconym pracownikiem. A. P., której to obowiązki przejęła wnioskodawczynie pracowała około 10 lat, ale miała tylko ogólne średnie wykształcenie. Całą wiedzę zdobywała podczas pracy u zainteresowanej. Wnioskodawczynie oprócz doświadczenia zdobytego podczas pracy w biurze, kończyła wysoko cenione kursy w Stowarzyszeniu (...). Kilka szczebli takich kursów zrobiła i podjęła studia na kierunku finansowo- podatkowym. W związku z tym propozycja wynagrodzenia od lutego 2016 roku w wysokości 4.500,00 złotych była jak najbardziej rozsądna, adekwatna do wymiaru zatrudnienia i zakresu obowiązków.

Powyższe oznacza, że wnioskodawczynie rzeczywiście realizowała swoje obowiązki w deklarowanym wymiarze i pobierała za to adekwatne wynagrodzenie. W., co prawda, krótko po podpisaniu umowy o pracę stała się niezdolna do pracy z powodu choroby w okresie ciąży. Nawet fakt, że w chwili podpisywania umowy o pracę w dniu 29 stycznia 2016 roku wnioskodawczynie wiedziała o ciąży i brała pod uwagę, że wzrost wynagrodzenia w tym momencie będzie dla niej korzystny w perspektywie ciąży i przysługujących z tego tytułu świadczeń, to nie ma podstaw do automatycznego przypisywania pozorności podwyższeniu podstawy wymiaru składek i kwalifikowania tej czynności jako sprzecznej z zasadami współżycia społecznego. Najistotniejszym jest bowiem, że wnioskodawczynie faktycznie wykonywała swoje obowiązki, których pełen zakres sąd ustalił w toku niniejszego postępowania oraz że taki zakres obowiązków na powierzonym jej stanowisku uzasadniał wysokość przyznanego od dnia 1 lutego 2016 roku wynagrodzenia.

Kwestią sporną w sprawie pozostawało zatem, czy zachodziły przesłanki do ustalenia, że A. L. powinna być objęta ubezpieczeniem społecznym z podstawą wymiaru składek, od jakiej płatnik rozliczył składki, czy też jak chciał tego organ rentowy

– podstawa wymiaru składek powinna zostać obniżona do wysokości 2.500,00 zł.

Należało zatem ustalić, czy postanowienia umowy z dnia 29 stycznia 2016 roku były sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, tym samym czy były nieważne (art. 58 § 2 k.c.). Powyższe sprowadza się do rozstrzygnięcia podstawowej kwestii - czy wysokość wynagrodzenia wypłacona wnioskodawczynie za jej pracę była godziwa, to znaczy czy wynagrodzenie to stanowiło ekwiwalentne wynagrodzenie do rodzaju, ilości i jakości pracy oraz wymaganych kwalifikacji.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że w prawie pracy obowiązuje zasada swobodnego kształtowania postanowień umownych, lecz nie jest też sporne, że wolność kontraktowa realizuje się tylko w takim zakresie, w jakim przewiduje to obowiązujące prawo. Jakkolwiek z punktu widzenia art. 18 § 1 kodeksu pracy, umówienie się o wynagrodzenie wyższe od najniższego jest dopuszczalne, gdyż normy prawa pracy swobodę tę ograniczają tylko co do minimum świadczeń należnych pracownikowi w ramach stosunku pracy, to należy pamiętać, że autonomia stron umowy w kształtowaniu jej postanowień podlega ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa,

a strony obowiązuje nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego, lecz także wzgląd na interes publiczny.

Najdobitniej wyraża to reguła zawarta w art. 353¹ k.c., który ma odpowiednie zastosowanie do stosunku pracy,

zarówno wobec braku uregulowania normowanej nim instytucji w prawie pracy, jak też niesprzeczności z zasadami prawa pracy (por. art. 300 k.p.) zawartego w nim wymagania, by treść stosunku pracy lub jego cel nie sprzeciwiał się właściwości (naturze) tego stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Z kolei odpowiednie zastosowanie art. 58 k.c. pozwala na uściślenie, że postanowienia umowy o pracę sprzeczne z ustawą albo mające na celu jej obejście są nieważne, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, a sprzeczne z zasadami współzycia społecznego - nieważne bezwzględnie.

Należy zwrócić uwagę, iż sprzeczny z zasadami współzycia społecznego może być także niegodziwy cel umowy o pracę, polegający na ustaleniu nadmiernej wysokości wynagrodzenia (rażąco wygórowanego), aby otrzymywać zawyżone świadczenia

z ubezpieczeń społecznych kosztem innych ubezpieczonych.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 sierpnia 2005 r. (II UK 320/04, OSNP 2006 nr 7-8, poz. 122) stwierdził, że cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą (art. 58 § 1 k.c.). Natomiast w wyroku z dnia 25 stycznia 2005 r. (II UK 141/04, OSNP 2005 Nr 15, poz. 235) Sąd Najwyższy wskazał, że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

Zgodnie bowiem z art. 58 § 2 k.c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego, wyrażająca się m.in. poprzez ustanowienie rażąco wygórowanego, a zatem niegodziwego wynagrodzenia. Tym samym, uzasadnionym jest twierdzenie, że ustanowienie w umowie o pracę nadmiernie wysokich wynagrodzeń może być sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, bowiem fakt, że cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą, nie może oznaczać akceptacji dla nagannych i nieobojętnych społecznie zachowań korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy zawieraniu umów o pracę na stosunkowo krótki okres przed zajściem zdarzenia generującego uprawnienie do świadczenia z ubezpieczenia społecznego lub ustaleniu wysokiego wynagrodzenia w celu uzyskania przez osobę ubezpieczoną naliczonych od takiej podstawy świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Mając na uwadze powyższe, należy podkreślić, że co do zasady, z jednej strony wynagrodzenie za pracę ma stanowić wartość godziwą, z drugiej zaś, ma odpowiadać rodzajowi pracy, kwalifikacjom wymaganych przy jej wykonywaniu i ma stanowić ekwiwalent za ilość i jakość świadczonej pracy.

Jednym z najistotniejszych kryteriów godziwości (sprawiedliwości) wynagrodzenia za pracę, jest ekwiwalentność wynagrodzenia wobec pracy danego rodzaju, przy uwzględnieniu kwalifikacji wymaganych do jej wykonywania, jak też ilości i jakości świadczonej pracy (art. 78 k.p.). Mając na względzie ustalony w sprawie stan faktyczny oraz treść art. 13 k.p., należy stwierdzić, że przymiot „niegodziwości” będzie posiadała przede wszystkim płaca rażąco za niska. Nie oznacza to jednak tego, że znamię „niegodziwości” nie może również dotknąć płacy rażąco wysokiej (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 sierpnia 2001 r., I PKN 563/00, OSNP 2002 Nr 4, poz. 90). Tym samym brak jest przeciwwskazań do tego, by postanowienia umowy o pracę dotyczące wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń związanych z pracą mogłyby być oceniane przez pryzmat zasad współzycia społecznego, jako nieważne w części przekraczającej granice godziwości, a zatem w sytuacji ich nadmiernej (rażąco nieproporcjonalnej) wysokości. W przywołanej uchwale Sąd Najwyższy podkreślał bowiem, że w sferze prawa ubezpieczeń społecznych godziwość wynagrodzenia - jedna z zasad prawa pracy - zyskuje dodatkowy walor aksjologiczny, albowiem w prawie ubezpieczeń społecznych istnieje znacznie mocniejsza niż w prawie pracy bariera działania w ramach prawa, oparta na wymagającym ochronie interesie publicznym i zasadzie solidarności ubezpieczonych.

Względność zasady godziwości wynagrodzenia, wyraża się koniecznością odniesienia się nie tylko do potrzeb pracownika, ale także świadomości społecznej oraz ogólnej sytuacji ekonomicznej i społecznej. Zatem chociaż postanowienia umowy o pracę, które nadmiernie uprzywilejowują płacowo danego pracownika, w prawie pracy mieściłyby się w ramach art. 353¹ k.c., to w prawie ubezpieczeń społecznych, w którym pierwiastek publiczny zaznacza

się bardzo wyraźnie, możliwe jest - w okolicznościach każdego konkretnego wypadku - przypisanie zamiaru nadużycia świadczeń przysługujących z tego ubezpieczenia. Jest to związane z alimentacyjnym charakterem tych świadczeń oraz z zasadą solidaryzmu, wymagającą tego, żeby płaca - stanowiąca jednocześnie podstawę wymiaru składki - nie była ustalana ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej i zapewniającej godziwe utrzymanie oraz żeby rażąco nie przewyższała wkładu pracy, a w konsekwencji, żeby składka nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej. Jest tak również dlatego, że choć przepisy prawa ubezpieczeń społecznych w swej warstwie literalnej odnoszą wysokość składek do wypłaconego wynagrodzenia, to w rzeczywistości odwołują się do takiego przełożenia pracy i uzyskanego za nią wynagrodzenia na składkę, które pozostaje w harmonii z poczuciem sprawiedliwości w korzystaniu ze świadczeń z ubezpieczenia, udzielanych z zasobów ogólnospołecznych (podobnie wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20 grudnia 2012 roku, III AUa 420/12, LEX nr 1220514).

Pojęcie godziwości wynagrodzenia za pracę w prawie ubezpieczeń społecznych winno być zatem interpretowane przy uwzględnieniu wymogu ochrony interesu publicznego oraz zasady solidarności ubezpieczonych, gdyż podstawę wymiaru składki ubezpieczonego, będącego pracownikiem, stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy.

Odnosząc powyższe rozważania do ustalonego w sprawie stanu faktycznego, Sąd stwierdza, że ustalona wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej A. L. nie może zostać uznana za wygórowaną i stanowiła wynagrodzenie godziwe oraz adekwatne do jakości i ilości świadczonej przez nią pracy.

Należy zwrócić uwagę, że wnioskodawczyni w styczniu 2016 roku była zatrudniona na ½ etatu, w celu przejęcia obowiązków odchodzącej z pracy A. P., a zatem przypominała sobie zadania, które poprzednio wykonywała, przyuczała się i pomagała A. P. przy obsługiwanych przez nią firmach. Natomiast od lutego 2016 roku wykonywał pracę w pełnym wymiarze czasu pracy z zakresem obowiązków obejmującym kompleksową obsługę firm tj. w zakresie całej dokumentacji do ZUS, wypisywała faktury, wyliczała podatek, VAT, przygotowywała dokumenty pracownicze i inne związane z daną firmą do GUS i PFRON. Co istotne podjęła studia magisterskie na Uniwersytecie (...) na Wydziale Prawo i Administracja Kierunek Prawo (...) i Rachunkowość, ukończyła wysoko cenione kursy w Stowarzyszeniu (...). Wnioskodawczyni ma zatem przygotowanie do zajmowania powierzonego jej stanowiska i dalej rozwija swoje kompetencje zawodowe w tym kierunku. Zatem wynagrodzenie na poziomie 4.500,- brutto nie było zatem wygórowane.

W świetle tych ustaleń okoliczność powstania niezdolności do pracy z powodu ciąży niedługo po podpisaniu aneksu nie miała znaczenia. Pamiętać należy bowiem, że samo przekonanie, że kobieta w ciąży zawarła umowę o pracę w celu uzyskania ochrony ubezpieczeniowej w związku chorobą i macierzyństwem, w żadnym razie nie uzasadnia wyłączenia z ubezpieczeń społecznych. Ustaleniu zawsze powinno podlegać zatem, czy strony miały rzeczywisty zamiar wywołania skutków prawnych wynikających z oświadczenia woli, przy czym brak tego zamiaru dotyczy samej treści czynności prawnej (np. brak zamiaru świadczenia oznaczonej w umowie pracy) (tak też Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 10 maja 2016 roku, sygn. akt III AUa 1467/15, publ. LEX nr 2062051).

Podkreślić trzeba w tym miejscu, że to na organie rentowym spoczywa obowiązek udowodnienia pozorności umowy lub jej sprzeczności z zasadami współżycia społecznego, w myśl art. 6 k.c. Stanowisko takie zajął także Sąd Najwyższy np. w wyroku z dnia 15 lutego 2007 roku (I UK 269/06, OSNP 2008 nr 5-6, poz. 78), w którym stwierdził, że na organie rentowym, który przyjął zgłoszenie do ubezpieczenia pracowniczego i nie kwestionował tytułu tego zgłoszenia oraz przyjmował składki, spoczywa ciężar dowodu, że strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli.

Zdaniem Sądu Okręgowego, organ rentowy w żaden sposób nie udowodnił, że zawarta umowa o pracę z dnia 29 stycznia 2016 roku była sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Postanowienia umowy o pracę z dnia 29 stycznia 2016 roku ustalające wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej były zatem ważne.

Organ rentowy zakwestionował sporną umowę jako niezgodną z zasadami współżycia społecznego, sąd ocenił ją jeszcze z punktu widzenia wady oświadczenia woli jaką jest pozorność., również nie znajdując podstaw do takiej jej oceny.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, na co Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę, iż nie skutkuje w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego tylko taka umowa o pracę, która nie wiąże się z wykonywaniem tej umowy, a zgłoszenie do ubezpieczenia następuje tylko pod pozorem istnienia tytułu ubezpieczenia w postaci zatrudnienia. Chodzi tu zatem o "fikcyjne" zawarcie umowy, gdzie następuje zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego jako pracownika osoby, która w rzeczywistości pracy nie świadczyła (wyrok Sądu Najwyższego z 16 marca 1999 r. II UKN 512/98, opubl: OSNAPiUS rok 2000, Nr. 9, poz. 36; wyrok Sądu Najwyższego z 28 lutego 2001 r. II UKN 244/00, opubl: OSNAPiUS rok 2002, Nr. 20, poz. 496; wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 r. II UKN 32/96, opubl: OSNAPiUS rok 1997, Nr. 15, poz. 275; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2005 r. II UK 141/04, opubl: OSNAPiUS rok 2005, Nr. 15, poz. 235, str. 712).

Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują, łącznie, następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorowości. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorowości oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował.

Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie jednoznacznie potwierdził, iż w okresie od lutego 2016 roku wnioskodawczyni nie tylko zwiększono wynagrodzenie ale także zakres obowiązków oraz wymiar czasu pracy. Zatem sporna umowa nie może zostać uznana za pozorną skoro sposób jej świadczenia odpowiadał warunkom określonym w umowie.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie (...) § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne A. L. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u K. S. właścicielki Biura (...) - US" w Ł. stanowi od 1 lutego 2016 roku kwota 4.500,00 złotych;

Wobec wyniku postępowania Sąd o kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie - Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800 (mając na uwadze, że pełnomocnik wnioskodawczyni nie określił wartości przedmiotu sporu) w brzmieniu nieuwzględniającym jeszcze zmiany wprowadzonej Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1668), które weszło w życie w dniu

27 października 2016 roku i stanowi w § 2, że do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

Sąd zasądził zatem od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz na rzecz A. L. kwotę 360,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, orzekając jak w punkcie 2 sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego wraz z aktami rentowymi.

5 VI 2017 roku.

E.W.